

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

BAKALAVR PİLLƏSİ ÜÇÜN
PROQRAM

İXTİSAS-050510 “EKOLOGİYA”

FƏNN- “İPFS-B05 SULARIN VƏ XƏZƏRİN EKOLOGİYASI ”
(IV kurs)

BAKİ – 2015

SULARIN VƏ XƏZƏRİN EKOLOGİYASI

Suların və Xəzərin ekologiyası fənni Ekologiya və Torpaqşünaslıq fakültəsində təhsil alan IV kurs tələbələrinə ixtisaslaşma fənn kimi 60 saat həcmində 7-ci semestrdə (30saat müəhazirə, 30 saat seminar-məşğələ) tədris olunur.

Mövzular üzrə saatların paylanması

№	Mövzu	Cəmi	O cümlədən	
			Müh.	Məş.
1	Fənnin məqsəd və vəzifələri, predmeti, tədqiqat obyektı, başqa elmlərlə əlaqəsi.	2	2	-
2	Suyun planetar və regional paylanması qanunauyğunluqları. Yerinsu balansı, təsnifatı.	4	2	2
3	Dünyanın su ehtiyatı, paylanmasının əsas ekoloji xüsusiyyətləri.	4	2	2
4	Suların çirklənmə mənbələri və onların yaratdığı problemlər.	4	2	2
5	Sudan istifadə sahələri və ekoloji vəziyyətin dəyişməsinə təsiri.	6	2	4
6	Çirkab suları və onların təmizlənmə üsulları.	4	2	2
7	Səth suları, onlara təsirin ekoloji qiymətləndirilməsi.	4	2	2
8	Çirkab suları və onların yaratdığı problemlər.	4	2	2
9	Təsərrüfat sahələrinin su tələbat normaları.	4	2	2
10	Suların çirklənməsində aparılan monitoring metodları.	4	2	2
11	Xəzər dənizi haqqında məlumat, Xəzərin tədqiqat tarixi, xəzərin fiziki-coğrafi bölgüsü və su dövrəsinə iştirakı.	4	2	2
12	Xəzərin təbii sərvətləri, Xəzər sahil-lərinin orografik-ekoloji –morfoloji xüsusiyyətləri.	4	2	2
13	Xəzərin ekoloji problemlərinin gərginləşməsində çayların rolu.	4	2	2

14	Xəzərin statusu, ekoloji tarazılığın təmin edilməsi və proqnozlaşdırıl-ması məsələləri	4	2	2
15	Azərbaycan su hövzələrinin ekoloji vəziyyətinin təhlili və Xəzərlə əlaqələri.	4	2	2
Cəmi		60	30	30

Mövzuların məzmunu

1. Fənnin məqsəd və vəzifələri, predmeti, tədqiqat obyektı, başqa elmlərlə əlaqəsi. Suyun əhəmiyyəti, həyatı məzmunu, sferalararası əlaqəsinin elmi təhlili., fənlər arası əlaqələri. məqsəd və vəzifələri. Suyun yer kürəsində yayılmış qeyri-üzvi birləşmə olmaqla mühüm mineral xüsusiyyətləri. Yer səthində suların yayılması ehtiyatları və onun hissələri, səth suları və s.haqqında məlumatlar.Göstərilənlər haqqında predmetin formalaşması.

2. Suyun planetar və regional paylanması qanunuyğunluqları. Yerin su balansı. Suyun Yer səthində yayılma xüsusiyyətləri. Planetimizin malik olduğu su ehtiyatının toplandığı sahələr. Suyun dövr etməsi. Suyun böyük və kiçik dövranları və onun ekoloji mahiyyəti. Lvoviç təsnifatı.Materiklərdə olan su ehtiyatı. Hidrosferdə olan su və onun hərəkəti. Quru-okean suları və onlardan buxarlanan su.Su balansının hesablanması üsulları. Dünya okeanı və onda buxarlanan sular.Quru suları və quruya düşən suyun miqdarının hesablanması.

3.Dünyanın su ehtiyatı, paylanmasının əsas ekoloji xüsusiyyətləri. Suyun coğrafi təbəqədəistifadəsinin səmərəli təşkili.Hidrosferdəki suyun öyrənilməsinin sosial iqtisadi və ekoloji xüsusiyyətləri.Quru suları və onların paylanma cəhətləri. Okean suları, onların fiziki kimyəvi tərkibi. Hidrosferin müxtəlif yerlərində su ehtiyatının təzələnmə müddəti.Dünya okeanının, çayların, göllərin, yeraltı suların atmosfer rütubətinin, bioloji suların və s. təzələnmə müddəti.Dünyanın iri həcmli su hövzələri və onların təzələnmə müddəti. Dünyanın şirin su ehtiyatı. Çay sularının ümumi

həcmi.Bulanlıq artımı və onların

4. Sulari problemlər. Tə vəziyyətinin gə suların çirklən onların su h hadisələrin və onların rolu. A qiymətləndiril təsiri.

5. Suda dəyişməsinə tə Sənaye, kənd istifadə. Təs təminatının la səbəbləri.Sula və mədəni-mə Balıqçılıq tə suyun keyfiy Su təchizatı mühafizə zo sanitariya y kanalizasiya onların tərkib

6. Çirk və digər su təsərrüfatı s axıdılması.

yaratdığı pr təmizlənmə

7. Sati Yerüstü su Çaylar, on